

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ:	4565
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων:	904
Ημερομ. Κατάθεσης:	8/4/2025

Αθήνα, 8 Απριλίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ και ΑΚΕ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς

Προστασίας του Πολίτη,

Δικαιοσύνης,

Εξωτερικών,

Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

ΘΕΜΑ: Απολύτως αναγκαία η αποτελεσματική πειθαρχική και ποινική διερεύνηση καταγγελιών για βία από στελέχη σωμάτων ασφαλείας

Στις 20 Νοεμβρίου 2023, καταθέσαμε την υπ' αριθ. 1829 ερώτηση προς τους κ.κ. Υπουργούς Προστασίας του Πολίτη και Δικαιοσύνης με θέμα «Απολύτως αναγκαία η αποτελεσματική πειθαρχική και ποινική διερεύνηση καταγγελιών για βία από στελέχη σωμάτων ασφαλείας» σχετικά με την έκθεση για το 2022 του Εθνικού Μηχανισμού Περιστατικών Αυθαιρεσίας από τον Συνήγορο του Πολίτη.

Υπήρξαν 149 έγγραφα απαντήσεων από τα οποία τα 147 ήταν απαντήσεις από Εισαγγελίες Πρωτοδικών, Εισαγγελίες Εφετών, Πρωτοδικεία και Εφετεία της χώρας στο ερώτημα «4) α) Πόσες δικογραφίες/υποθέσεις έχουν σχηματιστεί ανά Εισαγγελία από το 2019 μέχρι σήμερα για άσκηση βίας από στελέχη των σωμάτων ασφαλείας και ποια ήταν η δικαστική εξέλιξη αυτών των υποθέσεων; Δηλαδή πόσες εκκρεμούν, πόσες αρχειοθετήθηκαν, πόσες παραπέμφθηκαν στο ακροατήριο και πόσες κατέληξαν σε καταδικαστικές ή αθωωτικές αποφάσεις (με διάκριση μεταξύ πρωτόδικων αποφάσεων, εφετειακών αποφάσεων και αποφάσεων Αρείου Πάγου);»

Οι απαντήσεις ήταν διαφορετικές στο περιεχόμενο: από μερικές ανεπαρκώς συνοπτικές μέχρι τις αξιοσημείωτα αναλυτικές από τις Εισαγγελίες Πρωτοδικών Ορεστιάδας και Αλεξανδρούπολης με χωριστές αναφορές σε καθεμιά από τις

70 δικογραφίες με τον Αριθμό Βιβλίου Μηνύσεων, την προέλευση, τα αδικήματα και την τελική έκβαση για κάθε δικογραφία.

Συνολικά, καταγράφηκαν 522 δικογραφίες, από τις οποίες 146 αρχειοθετήθηκαν, για 23 ασκήθηκαν ποινικές διώξεις και τοποθετήθηκαν στα αρχεία αγνώστων δραστών, 68 ερευνώνταν, 13 οδήγησαν σε δίκες με αθωωτικές αποφάσεις, μόλις 5 οδήγησαν σε δίκες με καταδικαστικές αποφάσεις, 8 οδήγησαν σε δίκες με κάποιες αποφάσεις αλλά δυστυχώς χωρίς αναφορά αν ήταν καταδικαστικές ή αθωωτικές (7 στο Πρωτοδικείο Πειραιώς και 1 στο Πρωτοδικείο Μεσολογγίου), 28 οδήγησαν σε παραπομπές σε δίκες που εκκρεμούσαν στα τέλη του 2023, 10 παραπέμφθηκαν σε άλλες Εισαγγελίες Πρωτοδικών ή Ναυτοδικείων.

Η Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών ανέφερε πως σε 221 περιπτώσεις *«ασκήθηκε ποινική δίωξη και στα πλαίσια αυτής έλαβε χώρα γνωστοποίηση της ποινικής δίωξης στο αρμόδιο Υπουργείο»* δυστυχώς χωρίς καμιά άλλη πληροφορία για την πορεία αυτών των ποινικών διώξεων, παρ' όλο που, προφανώς, για αυτές η Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών γνώριζε και την προέλευση καθώς και την πορεία μέχρι ενδεχόμενη αρχειοθέτηση ή παραπομπή σε δίκη.

Στην απάντηση του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη υπήρχε η πληροφορία πως *«κατά τα έτη 2020 - 2022 ο συνολικός αριθμός των διοικητικών εξετάσεων ανέρχεται σε 154, ... 39 βρίσκονται στο στάδιο της διενέργειας, 87 εκκρεμούν για έκδοση πορίσματος στον Συνήγορο του Πολίτη, 2 εκκρεμούν για έκδοση απόφασης από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα και 26 ολοκληρώθηκαν (με τη λήψη απόφασης επί αυτών) και τέθηκαν στο αρχείο, χωρίς επιβολή πειθαρχικών κυρώσεων στους εμπλεκόμενους αστυνομικούς»*.

Επίσης, *«αναφορικά με τις ποινικές υποθέσεις για άσκηση βίας από στελέχη των Σωμάτων Ασφαλείας, επισημαίνεται ότι, κατά τα έτη 2019 - 2023 (έως 30-11-2023), από την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων Σωμάτων Ασφαλείας του Υπουργείου μας σχηματίστηκαν, συνολικά, 45 συναφείς δικογραφίες, στο πλαίσιο των οποίων συνελήφθησαν 27 άτομα και αυτές υποβλήθηκαν στην αρμόδια, κατά περίπτωση, εισαγγελική Αρχή»* χωρίς όμως καμιά ενημέρωση

για την πορεία αυτών των δικογραφιών μέχρι ενδεχόμενη αρχειοθέτηση ή παραπομπή σε δίκη και τυχόν αποτέλεσμα της δίκης.

Η Βουλή ενημερώθηκε επίσης για δικογραφίες που έχουν σχηματιστεί σχετικά με καταγγελίες για επαναπροωθήσεις (ερώτηση 6153/31-07-2024). Το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, στις 18 Οκτωβρίου 2024, πληροφόρησε, συνοπτικά, πως στην Εισαγγελία του Ναυτοδικείου Πειραιά, από το 2019 είχαν διερευνηθεί 125 υποθέσεις από τις οποίες 106 τέθηκαν στο αρχείο, 15 εκκρεμούσαν, ενώ 4 υποθέσεις διαβιβάστηκαν λόγω αρμοδιότητας σε άλλες Εισαγγελίες.

Αξίζει να επισημανθεί πως έγγραφο της Εισαγγελίας του Ναυτοδικείου Πειραιά με σχεδόν υποδειγματικά αναλυτική παρουσίαση σε πίνακα της πορείας καθεμιάς από τις υποθέσεις αυτές είχε υποβληθεί από την Κυβέρνηση πέντε μήνες νωρίτερα στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στο πλαίσιο εκδίκασης προσφυγών κατά της Ελλάδας για επαναπροωθήσεις. Το δε Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη ανέφερε πως από τις 38 διοικητικές έρευνες για επαναπροωθήσεις κατά την περίοδο 2017-2023, 9 τέθηκαν στο αρχείο, 21 εκκρεμούσαν για έλεγχο στο Συνήγορο του Πολίτη και 8 βρίσκονταν στο στάδιο της διενέργειας, ενώ η Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων Σωμάτων Ασφαλείας κατά την περίοδο 2021-2024 ερεύνησε 36 ποινικές υποθέσεις από τις οποίες 32 υποβλήθηκαν στις αρμόδιες Εισαγγελίες ενώ 4 ακόμα ερευνώνταν.

Προκύπτει δηλαδή πως μεταξύ 2019-2024 σχηματίστηκαν α) τουλάχιστον 522 δικογραφίες για άσκηση βίας από στελέχη των σωμάτων ασφαλείας και β) τουλάχιστον 125 δικογραφίες σχετικά με καταγγελίες για επαναπροωθήσεις με μόλις 5 καταδικαστικές αποφάσεις.

Παράλληλα, διενεργήθηκαν τουλάχιστον 154 διοικητικές εξετάσεις για άσκηση βίας από στελέχη των σωμάτων ασφαλείας και τουλάχιστον 38 διοικητικές έρευνες για επαναπροωθήσεις, χωρίς να έχει αναφερθεί καμιά επιβολή πειθαρχικών κυρώσεων, ενώ 108 από αυτές φέρεται να εκκρεμούσαν για έλεγχο στο Συνήγορο του Πολίτη. Ο τελευταίος πάντως, στην Ετήσια Έκθεση

για το 2023 (κυκλοφόρησε 20-8-2024) με την ιδιότητά του ως Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας, ανέφερε πως προχώρησε στην έκδοση πορισμάτων σε 103 υποθέσεις και μόνο σε 15 από αυτές εκτιμήθηκε ότι η έρευνα υπήρξε πλήρης και εμπειριστατωμένη.

Στις 7 Ιανουαρίου 2025, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) δημοσίευσε δύο αποφάσεις για την Ελλάδα (*Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, Α.Ρ.Ε. κατά Ελλάδας [αριθ. προσφ. 15783/21]*) με τη διαπίστωση πως υπάρχει «*συστηματική πρακτική επαναπροωθήσεων*» και «*αναποτελεσματικότητα της διερεύνησης των καταγγελιών από τη Δικαιοσύνη*» και η Ελλάδα οφείλει τώρα να υποβάλει μέχρι 7 Ιουλίου 2025 στην επιφορτισμένη με την εκτέλεση των αποφάσεων του ΕΔΔΑ Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης σχέδιο δράσης για την εκτέλεση των αποφάσεων αυτών.

Στις 21 Ιανουαρίου 2025, το ΕΔΔΑ δημοσίευσε απόφαση καταδίκης της Ελλάδας για αστυνομική βία κατά Ρομά και για την ακολουθήσασα αναποτελεσματική διοικητική και δικαστική έρευνα, την οποία άλλωστε είχαν ήδη επισημάνει τόσο ο Συνήγορος του Πολίτη όσο και το Διοικητικό Πρωτοδικείο της Αθήνας. Η Ελλάδα οφείλει και για την απόφαση αυτή να υποβάλει μέχρι 21 Ιουλίου 2025 στην επιφορτισμένη με την εκτέλεση των αποφάσεων του ΕΔΔΑ Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης σχέδιο δράσης για την εκτέλεσή της.

Παράλληλα, η Ελλάδα οφείλει να έχει υποβάλει στην ίδια Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης μέχρι 1 Μαρτίου 2025 σχέδιο δράσης για την εκτέλεση των προηγούμενων δεκάδων καταδικαστικών αποφάσεων του ΕΔΔΑ για αστυνομική βία («*H46-16 Sidiropoulos and Papakostas group v. Greece [Application No. 33349/10] Supervision of the execution of the European Court's judgments*») που θα πρέπει να περιλαμβάνει και «*επικαιροποιημένες στατιστικές και ποιοτικές πληροφορίες σχετικά με τις ποινικές έρευνες για κακομεταχείριση από αστυνομικούς και τα αποτελέσματά τους, ώστε να διευκολυνθεί η συνολική αξιολόγηση του αντίκτυπου των μέτρων που έχουν ληφθεί μέχρι σήμερα*» το οποίο όμως μέχρι σήμερα δεν έχει υποβάλει.

Κατόπιν των παραπάνω,

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί στο μέτρο των αρμοδιοτήτων τους:

- 1) Πόσες και ποιες δικογραφίες έχουν σχηματιστεί ανά Εισαγγελία Πρωτοδικών, Εφετών, Ναυτοδικείων και Στρατοδικείων από το 2019 μέχρι σήμερα για άσκηση βίας από στελέχη των σωμάτων ασφαλείας και ποια ήταν η δικαστική εξέλιξη αυτών των υποθέσεων με αναφορά στην προέλευση, στα αδικήματα και στην τελική έκβαση για κάθε δικογραφία; Δηλαδή πόσες εκκρεμούν, πόσες αρχειοθετήθηκαν, πόσες παραπέμφθηκαν σε δίκη και πόσες κατέληξαν σε καταδικαστικές ή αθωωτικές αποφάσεις (με αναφορά στα εκδικασθέντα αδικήματα και, για τις καταδίκες, στις επιβληθείσες ποινές, με διάκριση μεταξύ πρωτόδικων αποφάσεων, εφετειακών αποφάσεων και αποφάσεων Αρείου Πάγου);
- 2) Πόσες και ποιες διοικητικές έρευνες για καταγγελίες αστυνομικής βίας και επαναπροωθήσεων τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και στα σύνορα με την Τουρκία, την Αλβανία, τη Βόρεια Μακεδονία και τη Βουλγαρία, ή γενικότερα στο Αιγαίο Πέλαγος, στο Λιβυκό Πέλαγος ή στο Ιόνιο Πέλαγος από αστυνομικούς, στρατιωτικούς ή λιμενικούς έχουν διεξαχθεί, ποια η εξέλιξή τους και πόσες και ποιες πειθαρχικές κυρώσεις έχουν επιβληθεί;
- 3) Γιατί δεν κατατέθηκε στην Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης το σχέδιο δράσης που είχε υποχρέωση να καταθέσει μέχρι 1 Μαρτίου 2025 για την εκτέλεση των προηγούμενων δεκάδων καταδικαστικών αποφάσεων του ΕΔΔΑ για αστυνομική βία;

ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ:

Παρακαλούνται οι κ.κ. Υπουργοί να καταθέσουν στη Βουλή τα ακόλουθα έγγραφα:

- 1) Τα έγγραφα της Εισαγγελίας Ναυτοδικείου Πειραιά και άλλων Εισαγγελιών της χώρας που υποβλήθηκαν στο ΕΔΔΑ κατά την εκδίκαση των προσφυγών κατά της Ελλάδας για επαναπροωθήσεις.
- 2) Το σχέδιο δράσης που είχε υποχρέωση η Ελλάδα να καταθέσει στην Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης μέχρι 1 Μαρτίου 2025.

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Ακρίτα Έλενα

Βέττα Καλλιόπη

Δούρου Ρένα

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Νοτοπούλου Αικατερίνη

Παναγιωτόπουλος Ανδρέας

Παπαηλιού Γιώργος

Τσαπανίδου Πόπη

Ψυχογιός Γιώργος